

LAGERGREN, JONAS JOHAN

Korrt underättelse till den heliga skrifts eller bibelens kännande samt rätta läsande och användande, såsom en förberedelse till christendoms-lärans inhemtande för barn, som hafwa lärt läsa i bok, och

1811

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

LAGERGREN JJ

Sv. Saml.
Tol.
Brevlitt.
Allw
(B.)
1700-1829

Scol.
Bibellett.
Konn.
(1777)
1700-1829

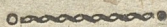
Kortt Underrättelse

till

den Heliga Skrifts eller Bibelens
Kännande samt rätta Läsande
och Användande,

såsom

en Förberedelse till Christendoms-Lä-
rans inhemtande för Barn,
som hafwa lärt läsa i Bok, och erhållit de
första Begrepp om Dygd och Seder.

af
J. J. Lagergren,

Proff och Kyrkoherde, samt Ledamot af Sam-
fundet pro Fide & Christianismo.

Tryckt i Stockholm, 1811,

tryckt hos Joh. Pehr Lundström.

Efter du af barnbønnen har været kunnat
den Hellige Skrift, kan hun dig undervise
til salighet genom tron på Jesum Christum.

2 Tim. 3: 15.

Erinran till Läremästaren.

Sedan Barn hafwa lärt läsa rent, plåga de underwisas i Christendomen. Man medgifwer, att Christendoms-Läran är den djupaste och att således många andra kunskaper förut borde inhämtas. Det är ock sanning, att man för ej förstår att med rätt nytta läsa den, än man förwärfwat mycken annan insigt. Men detta är mot allmänna bruket och öfvertygelsen, som tillika är grundad på ganska stora ståt, hwilka tillstyrka, att Christendoms-Läran af alla kunskaper aldrast först inhämtas. Bland dem är detta ett: att Christendoms-Läran är den aldrast wigtigaste, angelägnaste och nyttigaste. Wi följa derföre det allmänna bruket; men yrke likwäl, att wiså de första Begrepp om Guder, om Rätt och Godt i Barnens späda hjertan förut inträffas, och att de sålunda i sin mån förberedas att inhämta Christendomens wigtiga Sanningar. Derjemte tro wi, att en allmän känneedom om den Heliga Skrift, och uti Bibliska historien förut bör bibringas. När så skett, skall hwar Christendoms-Läran med fördubblad nytta läsas och föredragas. Att först lära Barnen Christendomen, och ses

dan Bibelen, synes of wara oriktigt och nå-
stan förwändt. Liksa tjénar det föga att
läta Barnen läsa några Kapitel i Bibelen, in-
nan de fått någon allmän Lämnedom om Bi-
belens innehåll m. m. I följe af allt detta,
hafwe wi sammanförfat denna lilla och korta
underrättelse. Den brukas bäst på det sätt,
att, så fort barnen läsa den, bör Lärmeästas-
ren hafwa Bibelen till hands, för att läta
Barnen med egne ögon se hwad här om Bi-
belen anbrages, samt utförigare förklara hwad
här i kortet nämnes. Skulle Lärmeästaren
finna den för widlöftig, kan han förbigå wisa
ställen, första gången Barnen läsa den, och
omfider låta dem läsa alltsammans. Med us-
tanlänning beswäre han dem ej, utan låte dem
i stället flere gånger genomläsa den, under pröf-
ning af deras begrepp genom de Frågor, som
i Boken finnas. Gud förlåne både Lärme-
stare och Barn Sin Nåd att lära och inhemta
hwad till vår sanna Christendoms-Lära hörer,
och derefter ställa sitt lefwerne i alla sin lef-
nads dagar!

Om den Heliga Skrift eller Bibelen.

Den Heliga Skrift eller Bibelen är den förnämsta och nyttigaste Bok, som finnes. Den böra wi derföre wäl lära känna och ganska flitigt läsa.

Hon består af en samling af ättskilliga Skrifter. En del af dessa kallas Gamla Testamentets Skrifter, emedan de blifwit författade för Jesu födelse: en del kallas Nya Testamentets. Dermed förstås de, som blifwit författade efter Jesu födelse.

Af dem, som kallas Gamla Testamentets Skrifter, kallas några Kanoniska och några Apokryfiska. Med de förra för-

23

Hvilken Bok är den förnämsta och nyttigaste af alla? Swad kallas denna Bok? Är det derföre angeläget att lära känna Boken? Bör hon flitigt läsas? — Hwaraf består hon? Hvilka kallas G. T. Böcker eller Skrifter? Hvilka N. Testamentets? Hwarföre? — Hur fördelas G. T. Skrifter? Swad förstås med G. T. Kanoniska Skrifter och hwilka äro de?

slås de, som äro författade under Guds omedelbara styrelse, och böra tjena till ett rättelshöfde för alla Christnas Tro och Besvärerne. Med de senare de, som icke äga så högt värde, och om hwilkas Författare man ej äger fullkomlig wisshet.

Gamla Testamentets Kanoniska Böcker äro följande: 1:o Fem Moses Böcker, 2:o Josua bok, 3:o Domareboken, 4:o Ruths bok, 5:o tvenne Samuels böcker, 6:o tvenne Konunga böcker, 7:o tvenne Chronike böcker, 8:o Esra bok, 9:o senare Esra eller Nehemie bok, 10:o Esthers bok, 11:o Jobs bok, 12 Psaltaren, eller Konung Davids Psalmer, 13:o Salomos Ordspåks bok eller Sede-språk, 14:o Predikare-boken, 15:o Salomos Höga Wisa, 16:o Esra Profetios bok, 17:o Jeremie, 18:o Jeremie Klagewisor, 19:o Hezekiels Profetior, 20:o Daniels, 21:o Osee bok, 22:o Joels, 23:o Amos, 24:o Obadjas, 25:o Jone, 26:o Miche, 27:o Nahums, 28:o Habakuks, 29:o Jefanjas, 30:o Hag-

Hwilka böcker kallas Apokryfiska? — Kan du uppräknat Gamla Testamentets Kanoniska Böcker eller Skrifter? Huru många äro således dessa tillsammans?

oais, 31:o Zacharie, och 32:o Malachie
 Profetios Bok. Af dessa kallas i allmän-
 het de Tio första Historiska böcker, de
 Fem följande Läroböcker, och de öfrige
 eller Profeternas Skrifter, Profetiska
 böcker.

De Apokryfiska Böckren äro följande:
 1:o Judiths bok, 2:o Wisshetens bok,
 3:o Tobie, 4:o Syrachs, 5:o twenne Ma-
 chabeernes böcker, 6:o Stycken af Esthers
 bok, 7:o Stycken af Daniel eller Histori-
 en om Susanna, 8:o om Bel i Babel,
 9:o om Draken i Babel, 10:o Marie
 Bön, 11:o de tre Måns Råffång i elden,
 12:o Manasse Bön.

Nya Testamentets Heliga Skrifter
 äro alla Kanoniska. Dessa äro följande:
 1:o Matthei Evangelium, 2:o Marci, 3:o
 Luce, 4:o Johannis. Dessa 4 kallas ge-
 menligen de 4 Evangelierna. 5:o Apostla

A 4

Kallas några af dessa Historiska Böcker?
 Hvilka äro de? Hvilka af dessa kallas Läro-
 böcker? hvilka Profetiska Skrifter? — Kan
 du upprätna de Apokryfiska Böckren? — Äro
 alla N. T. Skrifter Kanoniska? Kan du upp-
 rätna dem? Hvilka kallas Evangelier?

Gärningarna, 6:o Epistelen till de Ro-
 mare, 7:o två Epistlar till de Korinthier,
 8:o Epistelen till de Galater, 9:o till de
 Efeser, 10:o till de Filipper, 11:o till de
 Kolosser, 12:o tvenne till de Thessaloni-
 ser, 13:o tvenne till Timotheum, 14:o E-
 pistelen till Titum, 15:o till Filemon, 16:o
 till de Ebreer. Alla dessa Epistlar har
 Apostelen Paulus skrifwit. 17:o tvenne
 Petri Epistlar, 18:o tvenne Johannis,
 19:o Jakobs, 20:o Jude Epistel, 21:o
 Uppenbarelseboken. De 5 första kallas
 Historiska böcker. Alla Epistlarna Läro-
 böcker, och Uppenbarelseboken Profetius
 Bok.

Alla dessa Böcker äro af ganska stort
 värde, i hänseende till både deras inne-
 håll och de personer, som författat dem m. m.
 I synnerhet gäller detta om de Kanoni-
 ska Böckren, som tillika äga ett oförläkne-
 ligt värde deraf, att de, som nämnt
 är, genom den Heliga Andes omedelbara

Swilka af dessa Skrifter kallas Histori-
 ska eller Historie-böcker? Swilka Läro-böcker?
 Sins någon Profetisk Bok? Swilken är den?
 — Äro dessa Böcker af stort värde? I hwil-
 ket afseende? Gäller detta i synnerhet om de
 Kanoniska Böckren?

ingiswelse, och under Guds besynnerliga
ledande blifwit författade.

De äro ganska dyrbara, i hänseende till sitt innehåll. Alla de Bibliska Bökren handla wäl om mångahanda saker, och innehålla ättskilliga Historiska efterrättelser om Judarna och flere Folkslag m. m. Men alla dessa äfuyta ganska synbarligen den sanna Religionens kändedom. Man kan således med skäl säga, att den Heliga Skrifts eller Bibelens hufwudlära är Religions- eller Christendoms-läran. Med andra ord: Den Heliga Skrift lärer i synnerhet, huru wi Christne, genom en sann wishet och tro på Jesum, skola ernå en sann och Christelig dygd, samt i tid och ewighet blifwa lycklige och salige; redan i detta afseende förtjenar den Heliga Skrift all wår wördnad.

A 5

Swarom handla alla Bibliska Bökren i allmänhet? Swilken kan man derföre med skäl säga wara den Hel. Skrifts hufwudlära? Förklara detta med andra ord? Swad lärer i synnerhet Bibelen? Förtjenar ej Skriften wår wördnad äfwen härföre?

Allt detta är den Heliga Skrifts hufvudlära eller egentligaste innehåll, kan man med full öfvertygelse erfara, då man granskar hwar serfildt Boks innehåll.

De 5 Mosis böcker äro wäl Historiska böcker. Men då wi läse dem med uppmärksamhet, finne wi, att alla de der förekommande Historier derföre berättas, att wi så wäl deraf, som af uttrycklige lärdomar skola lära känna Christendomens Tros., Dygde. och Lycksalighets-Lära. Wi få der lära känna Gud och dess sanna dyrkan, Skapelsen och Försynen; äfwen som wi erhålla en sann kännedom om människan, så wäl i Paradiiset och före fallet, som efter, samt se en stråle af det ljus, som framdeles skulle allt mer uppgå, i hänseende till den saliga Låran om werldens frälsning genom Jesum.

Huru kan man säkrast erfara och öfvertygas, att detta är den Hel. Skrifts innehåll? — Till hwad ända berättas hwarjehanda Historier i de 5 Mosis Böcker? Hwad kunna wi då hufvudsakligen lära af de 5 Mosis Böcker? Talas der något om werldens upprättelse genom Jesum?

Uta dessa Christendoms-Läror innehålla äfwen merendels de öfrige Historiske Böckerne och ofta finne wi, att ju längre det lider, desto mer upplämnar Religionen. Sjelfwa Historierne, som der berättas, utbreda öfwer ätskilliga Religionens Läror ny klarhet.

Läroböckerna gifwa i allmänhet samma underrättelse. Men i synnerhet läser Jobs Bok den hufwudsanningen: att den utväntes lyckan eller olyckan ej bewisar, om man är Gudfruktig eller ogudaktig, utan att Gud skundom tillfickar sina barn swåra lidelser, men också gör på dem ett godt slut, när de derunder Gudfruktigt förhålla sig. Man erhåller desutom deraf en förträfflig kunskap om Gud och Försynen, om människan, samt om de trognas hopp efter detta lifwet m. m.

Swad lära de öfrige Historiske Böckerne föreställes Religion allt ljusare, ju längre det lider? När man äfwen af Historierna kan lära det samma? — Swad innehåller Läroböckerna? Swilken hufwudsanning kan man i synnerhet inhämta af Jobs Bok? Swad lärer man vidare deraf?

Konung Dawids Psalmer utbredda öfver alla dessa Läror ett ännu klarare ljus, äfwen som den utlofwade werldsfrålsaren der långt tydligare. än förut, utmärkes. Salomons sedespråk innehålla i synnerhet de förträffligaste och nyttigaste Lefnads- och Dygde-reglor; Predikareboken innehåller den sanningen, att ingen sann lycka gifwes utan en sann Gudsfruktan; och i Höga Wisan besjunget dels den äkta kärlekens sällhet, dels den Himmelska Själwännens och hans tillgifna barns inbördes kärlek.

De Profetiska Skrifterna innehålla en ganska ljus upplysning om Gud och Menniskan, samt en sann dygd. Men i synnerhet inhämtar man af dem den klaraste kunskap om den utlofwade Messias,

Swad innehålla Konung Dawids Psalmer? Swilken hufvudlära föreställes der i synnerhet klar, i jemförelse med hwad de andra Skrifterna derom handla? Swad innehålla Salomos Sedespråk? Swad Predikareboken? Swad Höga Wisan? — Swad läsa de Profetiska Skrifterna? Gifwa de någon upplysning om Gud? An om menniskan? An om en sann dygd? Swilken lära förefommer der aldraklarast i Gamla Testamentet?

och werldens upprättelse genom honom,
som finnes i Gamla Testamentets Skrifter.

Uf Judiths bok kan man i synnerhet lära, huru Gud genom ringa medel kan frälssa ett helt folk. Uf Syrachs bok inhämtas många ganska nyttiga lefnads-reglor: Uf Wishetens bok många vackra underrättelser om Gud och dess sanna dyrkan: Uf Tobie bok i synnerhet, huru Gud hjälper och bewarar de dygdiga: Uf Maccabeernes böcker, huru Gud utser medel till ett Folks hjälp, när det omvänder sig till honom: Uf Stycker af Esthers bok inhämtas äfwen det samma: Uf Historien om Susanna, huru werlden ställer nåt och snaror för oskulden, men huru Gud bestoddar henne: Uf Historien om Bel och Draken i Babel, huru wederskyggelig och dåraktig afgudadyrkan är, och ändteligen har man af

Swad lærer man i synnerhet af Judiths bok? Swad af Syrachs bok? Swad af Wishetens bok? Swad af Tobie bok? An af Maccabeernes böcker? Swad af Stycker af Esther? Swad af Historierna om Bel och Draken i Babel?

Assarie Bön, de 3 måns lässång i elden
och af Manasse Bön, wackra mönster till
Guds låf och en andäktig Bön.

De fyra Evangelierne innehålla i
synnerhet Jesu Christi Historia, men lä-
ra derunder äfwen: 1:o att Jesus är den
sanna Messias, som i Gamla Testamen-
tet utlofwad war; 2:o att Gud är alla
menniskors Fader, och meddela i allmän-
het den saligaste och djupaste kännedom
om Gud och den Guddomliga Försynen;
3:o och i synnerhet, att Gud genom Je-
sum frälst och upprättat det fallna men-
niskoslägtet, samt 4:o att menniskan på
den yttersta dagen skall uppstå, framgå
för Jesu Domstol, och att de trogna sko-
la få ett ewigt lif, men de otrogna en e-
wig pina. De meddela derjemte de aldra-

Swad inhämtar man i synnerhet af Assa-
rie Bön? Swad innehåller de 3 måns Läs-
sång i elden? Swartill kan Manasse Bön tje-
na? — Swad innehålla de 4 Evangelierne?
Swad lära de derunder? Kan man af dem in-
henta kännedomen om Gud? An om Försy-
nen? An om werldens upprättelse genom Je-
sum? Männe de i synnerhet lära detta? Af-
handla de Läran om uppståndelsen? An om
den yttersta Domen? An om ewigheten?

förträffligaste begrepp om dygden och den samma lycksaligheten, samt i hwad ordning de kunna erhållas. De innefatta Jesu egna lärdomar om allt detta, och omtala Jesu egen dygdiga wandel, samt äro derigenom ännu dyrbarare.

Apostlagärningarna, som af Evangelisten Lucas äro författade, äro en Religions-historia och innefattar en beskrifning om Jesu Religions fortplantning och öden, ifrån Jesu Himmelsfärd, till ungefär år 66 eller i några och 30 år. Men under denna beskrifning förekommer en lärorik underrättelse om Christendomens redan anförda Hufwudläror.

Meddela de någon kunskap om den samma dygden? An om lycksaligheten? Lära de, i hwad ordning den kan ernås? Anför de Jesu egna Läror? Beskrifwa de hans dygder? Är deri någon förmån? — Af hwem äro Apostla Gärningarne författade? Hwad innehålla de? för huru lång tid beskrifwa de Religionens öden? förekommer deri någon underrättelse om Religions hufwudläror?

Alla Epistlarna innehålla åtskilligt, som har särskildt afseende på de Församlingars egna tillstånd, till hvilka de äro skrifna. Men derunder förekommer förträffliga underrättelser om alla Christendomens hufvudläror, jemte dyrbara exempel huru de böra tillämpas.

Uppenbarelseboken är en Profetios och Tröste-bok i hänseende till de svåra öden, som snart skulle öfvergå Jesu Församling. Derunder förekomma dock höga och starka målningar till desto lifligare kännedom om åtskilliga Christendomens Läror.

Nya Testamentets heliga Skrifter äro ganska dyrbara och märkvärdiga, i hänseende till de personer, som författat dem. Desse woro Jesu Lärjungar och Apostlar, som hade inhemtat hwad de skref.

Swad innehålla Epistlarna? Äro de egenreligen skrifna för vissa församlingar? Innehålla de äfwen Religionens Läror? — Swad är Uppenbarelseboken? Swad innehåller hon? Äro Nya Testamentets Skrifter i ännu flera hänseenden märkvärdiga och dyrbara? Swem har författat dem? Woru desse författare ganska trovärdige?

wo i Jesu egen Skola, skrefwo på Jesu befallning, och hwarken kunde eller wille säga annat än det, som sannt war. De woro alla de dygdigaste män, och upposfrade sina lif för sanningen af den lära, som de föredragit. Men i synnerhet få dessa Skrifter deraf det aldråhögssta wärde, att de äro författade under Guds besynnerliga lebande och kunna anses som en Guddomlig ingifwelse.

Gamla Testamentets heliga och Kanoniska skrifter äro af Frälsaren sjelf erkände som en guddomlig Uppenbarelse. Deras Författare skrefwo ock under Guds omedelbara styrsel.

Den heliga Skrift bör således, i följe af allt detta, anses som en Guddomlig anwising till Tro, Dygd och Lycksalighet, och

B

Swaras kan man finna det? Swaras få desse Skrifter sitt högsta wärde? — Swaras kan wärder af G. T. Skrifter inses och bewisas? Erkände Jesus dem som en Guddomlig Uppenbarelse? Äro de ock författade under Guds omedelbara styrsel? — Suru bör i följe häraf den hel. Skrift af os anses?

derföre betraktas, icke såsom människors ord, utan som Guds ord. Den heliga Skrift är och derföre den rätta Källan, ur hwilken Christendomens Kunskap och Lära bör hämtas.

Men skall man sjelf, som man bör, lära Christendoms-Kunskapen ur den heliga Skrift, eller Bibelen, så bör man kunna wisa Reglor, som lätta des läsande, i hänseende därtill att Bibelen är widlyftig.

Deßa Reglor äro i synnerhet följande:

1:o Bör man i början hålft läsa nya Testamentets skrifter. Dernäst och

2:o Gamla Testamentes Läroböcker och sedan de öfriga.

3:o Skall man wid deras läsande hågkomma, att de alla egenteligen handla om Religion, och att allt hwad der förefommer, dit bör hänföras.

Är den Hel. Skrift rätta Källan, ur hwilken Christendomens Kunskap och Lära bör hämtas? — Hwad bör man känna för att rätt kunna läsa och förstå den Hel. Skrift? — Hwilkä äro deßa Reglor? Antingen bör man först läsa N. eller G. T. Skrifter? Bör man hågkomma att Bibelen egentel. handlar om Religion och förräljer tillika deß sistoria?

4:o Bør man läsa den heliga Skrift med all upmärksamhet, och hwad man ej första gången förstår, åter igen omiläsa.

5:o Jemföra de ställen, som finnas mörka, med andra ställen i Skriften, efter de språk, som stå i brädden mitt före, merendels i alla Biblar.

6:o Bør man bedja Gud om Upplösning och läsa i ett godt uppsåt.

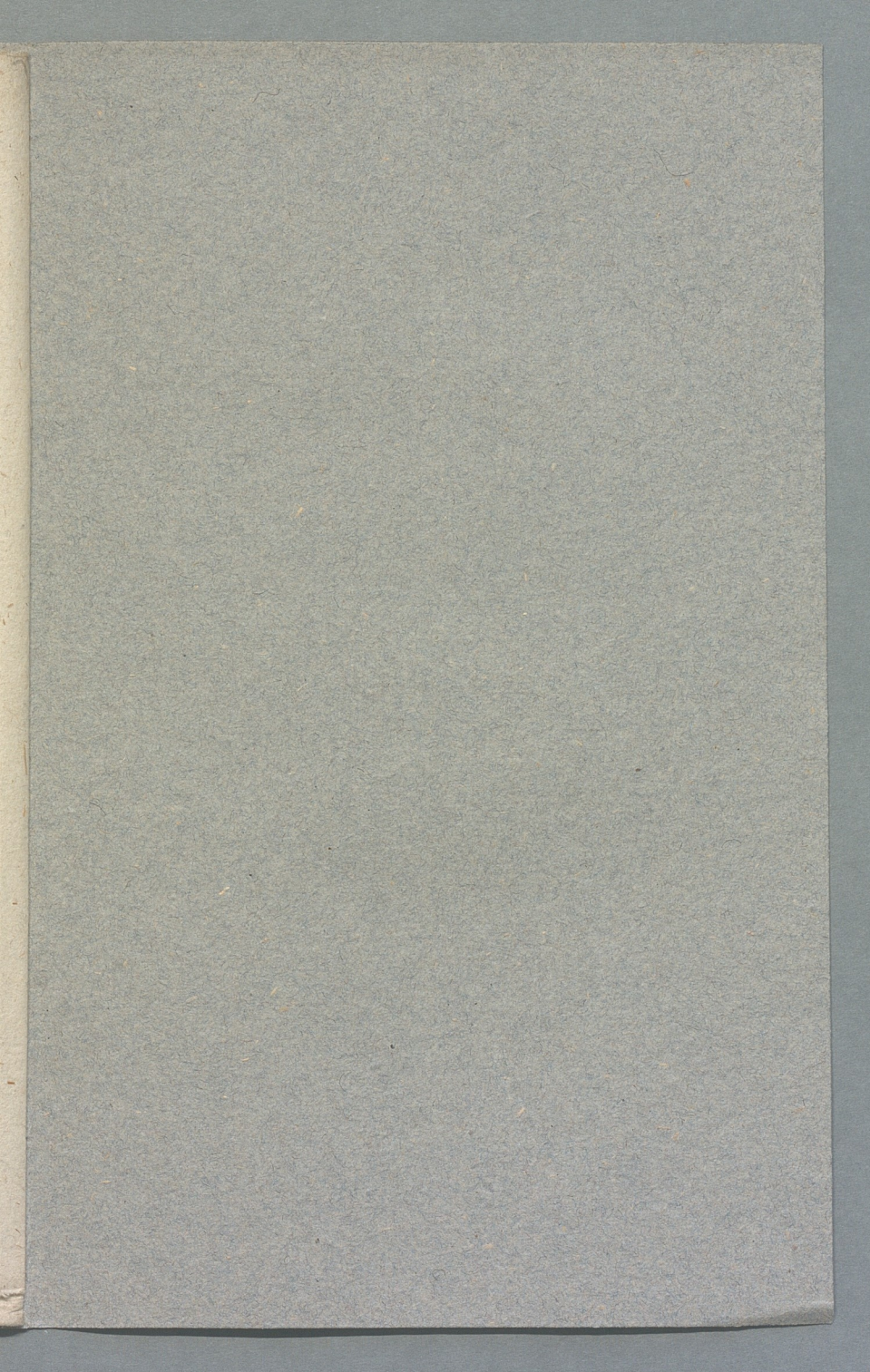
7:o Bør man af några korta Läroböcker förut lära känna första grunderna både af Bibliska Historien och Christendoms Läran.

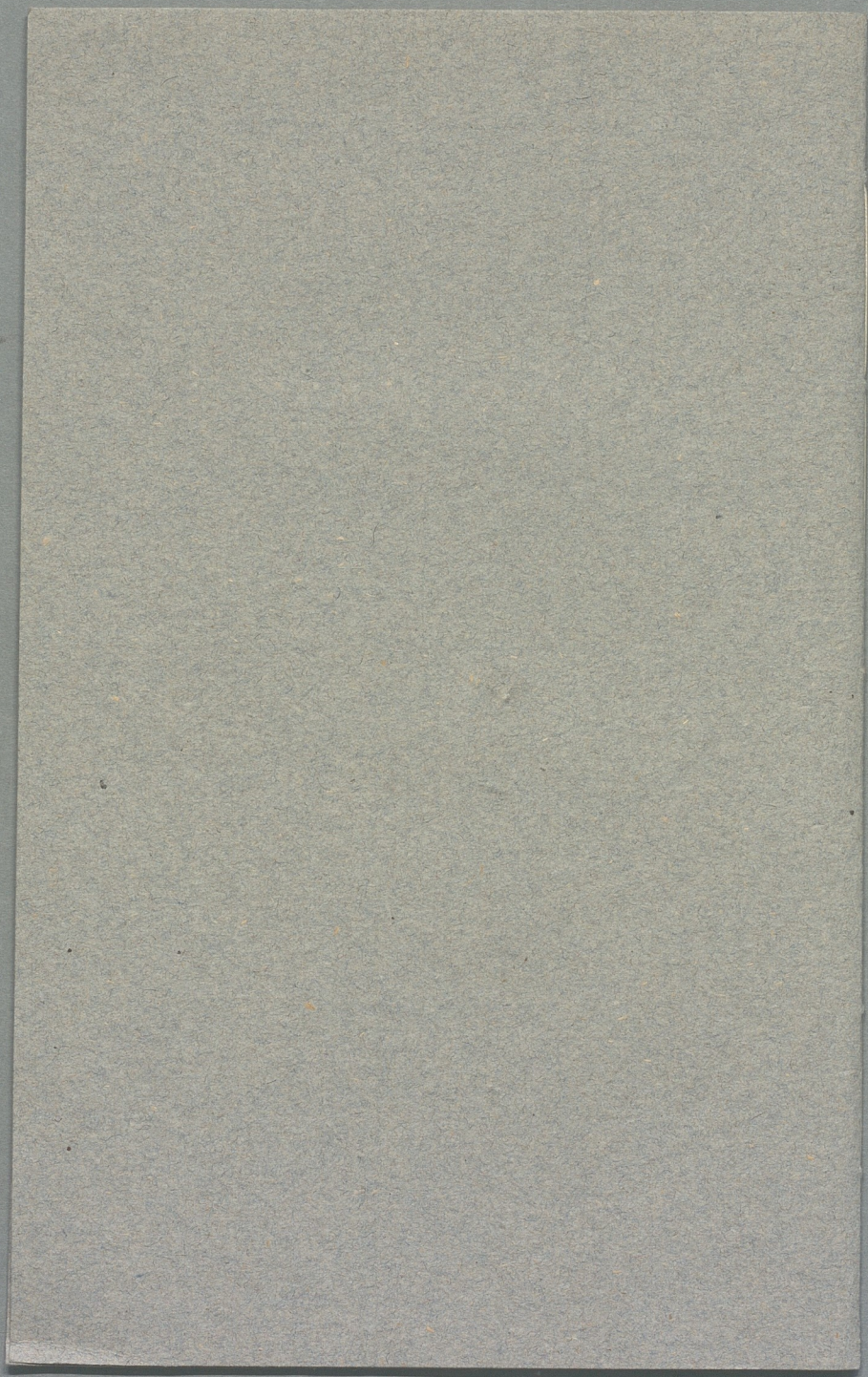
Den heliga Skrift bør läsas och nyttjas till vår Upplösning och Förbättring. Wi böra efter des Lära pröfwa vårt Leswerne och alltid inrätta vår wandel efter

Bør man läsa Skriften med uppmärksamhet? Bør man jämföra mörkare ställen med tydligare? Bør man bedja Gud om Upplösning? Bør man i ett godt uppsåt läsa Bibelen? Bør man förut inhämta i forther grunderna af Bibliska Historien och Christendoms Läran? — I hwad Andamål bør den Hel. Skrift läsas och nyttjas? Böre wi därt efter pröfwa vårt leswerne?

den heliga Skrifts föreskrifter. När vi så göra, tjänar hon oss äfwen till Tröst under alla tillfälligheter, och blifwer det aldrakraftigaste medel till vår omvändelse, helgelse och dygd, samt Lycksalighet både i Tid och Ewighet.

När vi så göra, hwartil tjänar oss då den heliga Skrift? Bliu hon då ett medel till vår omvändelse, helgelse, dygd och Lycksalighet?

www.books2ebooks.eu